

[Niels Matthiasen.]

såfremt der ikke findes en beskyttelse gennem bevillingssystemet. Det, som for de fleste af os synes voldsomme beløb, er for internationale filmskredse småbeløb, og ud fra disse betragtninger mener vi det rigtigt, at bevillingssystemet fortsat bør være grundlaget for biografdrift her i landet. Dertil kommer, at loven under visse betingelser åbner mulighed for, at filmsforevisninger kan finde sted uden biografbevilling.

Jeg synes imidlertid, det er meget vigtigt, at biografbevillinger kun gives for en periode af 5 år, således at man kan fastholde den kulturelle forpligtelse, der ligger i at drive biograf. Det gælder i særlig grad også for produktionsbevillinger. Man må her håbe, at det ikke bare er i teorien, men også i praksis, at man vil opretholde det kulturelle krav, for man tør vel nok sige, at ser man på dansk filmproduktion som en helhed og på visse af de gamle produktionsselskaber, så er det jo i høj grad Ib Henrik Cavlingstilen, som er fremherskende. Man har en fornemmelse af, at „Drømmen om det hvide Slot“ er forbeholdt publikum, medens producenterne med deres spekulation i den fadeste smag allerede har fået gjort drømmen til virkelighed. Det ville være at ønske, at lovens bestemmelser om at producere kunstnerisk og kulturelt værdifulde film for at kunne opretholde en produktionsbevilling må blive brugt.

Det er også rigtigt at lægge vægten på, at bevillingshaverne ikke alene besidder de forretningsmæssige forudsætninger, men tillige de kulturelle forudsætninger, der skal til for at kunne lede en biograf. Jeg kan kun hilse med tilfredshed, at hvor kommunerne har bevilling, skal overskuddet gå til kulturelle formål, ligesom de landsorganisationer, som i fremtiden vil kunne komme i betragtning som bevillingshavere, skal have en udpræget samfundsnyttig og oplysende karakter.

Det falder her naturligt, at statens filmcentral i fremtiden skal kunne få sin egen bevilling til forevisning af film af oplysende karakter eller af særlig kulturel, kunstnerisk eller filmshistorisk betydning. I relation til spørgsmålet om kommunale bevillinger vil jeg gerne spørge, om man har overvejet, om ikke fremtiden vil bringe flere kommunale biografer. Med den tendens,

som findes til nedlæggelse af biografteatre til fordel for kædebutikker og anden mere givtig virksomhed, kan man vel komme i den situation, at kommunerne må pålægges en vis pligt til at opretholde biografteatre alt efter befolkningstal og areal. Jeg vil godt spørge den højtærede minister for kulturelle anliggender, om noget sådant er forudset i det foreliggende lovforslag.

I forbindelse med bevillingssystemet forekommer det mig også vigtigt, at man ikke kan tildeles bevilling, når der i den enkelte biograf eller biografbygning er eller agtes anbragt kapital fra producenter eller udlejere, således at tilstrækkelig kapitalstærke kredse ikke derigennem kan skaffe sig et monopol og diktere filmsrepertoiret. I den samme bestemmelse åbner man mulighed for, at producenter uden atelier eller udlejere, som har vist deres kvalifikationer, kan tildeles bevillinger i modsætning til tidligere praksis; hvor man på den ene side begrænser, åbner man samtidig nye muligheder.

Jeg skal også gøre et par enkelte bemærkninger om statens filmcentral og filmmuseet. Det er jo helt klart, at statens filmcentral med de vældige opgaver, der har meldt sig, må sættes i stand til at løse dem, og hele spørgsmålet om kortfilmsproduktionen må tages op på en mere rationel måde, end det hidtil har været muligt. Jeg tror, man til daglig overser, hvilken betydning kortfilmsproduktionen har i forbindelse med oplysningsvirksomhed, undervisning og uddannelse. I andre lande lægger man megen vægt på denne side af filmproduktionen, og jeg tror, at vi herhjemme må se at indhente noget af det terræn, vi har tabt. Der må være store muligheder i et samarbejde med fjernsynet, og jeg vil gerne opfordre den højtærede minister til at presse på for at opnå resultater på dette område.

For filmmuseets vedkommende er det ikke alene et spørgsmål om at bevare de film, man allerede har, men også om at udbygge filmmuseet som en kulturhistorisk faktor. Jeg må indrømme, at jeg helst havde set en pligtaflevering af alle spillede film, og synes, at den løsning, man i lovforslaget er nået frem til, kun er den næstbedste.

Til gengæld er jeg helt tilfreds med de ændringer, der sker for filmsrådets vedkommende. Det filmsråd, vi har, har jo haft en